

Asia Opinnäytetyön tekijänoikeus

Hakija L

Annettu 20.11.2018

Tiivistelmä

Kirjallinen opinnäytetyö oli kokonaisuutena tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettu kirjallinen teos.

LAUSUNTOPYYNTÖ

1. Hakija pyytää tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa siitä, nauttiiko hänen laatimansa opinnäytetyö ”Paradox of escalation - bidding-fee auctions” tekijänoikeussuojaa.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

2. Tekijänoikeuslain (404/61) 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova.

Kirjallisten teosten tekijänoikeudesta

3. Tekijänoikeuslain 1 §:n mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Kirjallisina teoksina suojataan sekä kaunokirjallisia että selittäviä kirjallisia esityksiä. Kirjallisen tai taiteellisen tuotteen on tekijänoikeussuojaa saadakseen ylitettävä ns. teoskynnys, eli sen on oltava itsenäinen ja omaperäinen tekijänsä henkisen luomistyön tulos.
4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin katsoi 1.12.2011 antamassaan ratkaisussa C-145/10 (Painer), että teos voi saada tekijänoikeussuojaa, jos se on tekijänsä henkisen luomistyön tulos siten, että se kuvastaa tekijän persoonaa ja siitä käyvät ilmi tekijän vapaat ja luovat valinnat teosta tehtäessä. Ratkaisun C-5/08 (Infopaq) mu-

kaan kirjallisten teosten osalta tekijä voi sanojen valitsemisen, yhdistämisen ja järjestämisen kautta ilmaista luovuuttaan omaperäisellä tavalla. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on ratkaista lopullisesti, ylittyykö teoskynnys.

5. Tekijänoikeussuojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia. Tekijänoikeus suojaa teosta sekä kokonaisuutena että sellaista teoksen osaa, jota muusta teoksesta irrallaan tarkasteltuna voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena.
6. Kirjallisia teoksia ovat esimerkiksi romaanit, muistiot, raportit, lehtiartikkelit ja opinnäytetyöt. Ratkaisu siitä, ylittääkö jokin kirjallinen tai taiteellinen tuote teostasoon, tehdään tapauskohtaisella harkinnalla.
7. Tekijänoikeussuojaa ei anneta sellaiselle tuotteelle, joka on syntynyt täysin mekaanisen työskentelyn tuloksena tai kopioimalla jo olemassa olevia tuotteita. Tekijänoikeus ei suojaa teoksen aihetta, aiheen käsittelyä ohjaavaa metodologiaa, teemaa, ideaa, periaatetta tai teokseen sisältyviä yksittäisiä tietoja. Myös kirjallisessa teoksessa esitettyjen väittämien ja tietojen asiasisältö jää tekijänoikeussuojan ulkopuolelle.
8. TekijäL 2 §:n mukaan tekijänoikeus tuottaa, TekijäL 2 luvussa säädetyin rajoituksin, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunneltuna, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.
9. TekijäL 2 §:n 3 momentin mukaan teos saatetaan yleisön saataviin, kun se esitetään julkisesti tai kun sen kappale tarjotaan myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi taikka sitä muutoin levitetään yleisön keskuuteen tai näytetään julkisesti.
10. Kiellettyä on siten tekijänoikeudella suojatun teoksen tai sen teostasoon yltävän osan kopioiminen muuttamattomana tai muutettuna oman työn osaksi ja tällaisen suojatun teoksen tai sen osan levittäminen yleisön keskuuteen. Tietyissä tapauksissa teoksen osan käyttäminen ilman tekijän lupaa voi kuitenkin olla sallittua TekijäL 2 luvun rajoitussäännösten, esimerkiksi 22 §:n sitaattioikeutta koskevan säännöksen nojalla, jolloin tulee ottaa huomioon myös lähteen ja tekijöiden ilmoittaminen hyvän tavan mukaisesti.
11. Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään TekijäL 3 §:ssä. Sen mukaan tekijän nimi on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun

teoksesta valmistetaan kappaleita tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin (ns. isyysoikeus). Lisäksi säännöksessä kielletään teoksen muuttaminen tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa loukkaavalla tavalla tai teoksen saattaminen yleisön saataviin sanotuin tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä (ns. respektioikeus).

12. Tekijänoikeus syntyy aina teoksen tekijälle eli luonnolliselle henkilölle. Tekijänoikeus on TekijäL 43 §:n mukaan voimassa, kunnes tekijän kuolinvuodesta on kulunut 70 vuotta.

Opinnäytetyön tekijänoikeudellinen arviointi

13. Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut hakijan toimittaman opinnäytetyön. Kyseessä on englanninkielinen, 22-sivuinen kirjallinen työ Turun ammattikorkeakoulun Information and Communications technologies - koulutusohjelmassa aiheesta ”Paradox of Escalation - bidding-fee auctions”. Opinnäytetyö kertoo englanniksi aiheestaan asiatekstein täydennettynä kuvilla, kaavioilla ja taulukoilla. Opinnäytetyö sisältää pääjaksojen ohella tiivistelmän, lähdeluettelon sekä liitteet.
14. Tekijä on tehnyt itsenäisiä valintoja kirjoittaen mainitun tekstin täydentävine lisätietoineen. Sanojen valitsemisen, yhdistämisen ja järjestämisen kautta on tässä tapauksessa syntynyt omaperäinen ja itsenäinen kokonaisuus. Opinnäytetyötä on pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:n mukaisena teoksena.

Puheenjohtaja

Marcus Norrgård

Sihteeri

Perttu Virtanen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Marcus Norrgård (puheenjohtaja), Ulla-Maija Mylly, Olli Pitkänen, Anne Salomaa, Marja Heikkilä-Kauppinen, Antti Kotilainen, Ismo Huhtanen,

Timo Enroth, Maria Rehbinder, Tuula Hämäläinen, Riikka Tähtivuori ja Jussi Mäkinen.